

รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 3/2545
วันที่ 30 กันยายน 2545

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติปรับลดอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อหรือเวนคืน
เรื่องเดิม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินเอกชน โดยการจัดซื้อที่ดินเพื่อจัดให้เกษตรกรเช่า เช่าซื้อ ส.ป.ก.ได้จัดซื้อที่ดิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 จนถึงปัจจุบัน เนื้อที่ประมาณ 483,500 ไร่ จัดให้เกษตรกรเช่าประมาณ 315,160 ไร่ เช่าซื้อประมาณ 150,840 ไร่ ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. 2526 กำหนดอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อเท่ากับร้อยละหกต่อปีของราคาจัดซื้อหรือเวนคืน และ ส.ป.ก. ได้ถือปฏิบัติตามระเบียบนี้มาจนถึงปัจจุบัน

ประเด็นปัญหา

1. ในระยะเริ่มแรกระหว่างปี พ.ศ.2520 - 2529 ราคาที่ดินไม่สูงมาก ที่ดินที่ ส.ป.ก.จัดซื้อ มีราคาอยู่ระหว่าง 1,000 - 5,000 บาท/ไร่ อัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อ 6% ต่อปีของราคาจัดซื้อที่ดินหรือเวนคืนคิดเป็นเงิน 60 - 300 บาท/ไร่/ปี ในช่วงเศรษฐกิจรุ่งเรืองราคาที่ดินสูงขึ้นมาก คือระหว่าง พ.ศ. 2530 - ปัจจุบัน ราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมีราคาอยู่ระหว่าง 10,000 - 40,000 บาท/ไร่ อัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อ 6% ต่อปีของราคาจัดซื้อหรือเวนคืน คิดเป็นเงิน 600 - 2,400 บาท/ไร่/ปี จึงเป็นราคาที่ค่อนข้างสูงสำหรับเกษตรกรในการเช่าซื้อที่ดิน

2. เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ประกอบกับต้นทุนการผลิตอื่นๆ มีราคาสูงขึ้น เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น แต่ผลผลิตและราคาของพืชผลทางการเกษตรไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง ทำให้เกษตรกรประสบภาวะขาดทุนต้องเป็นหนี้สินกันมาก

ข้อพิจารณา

1. ในปัจจุบัน อัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินต่างๆ ลดต่ำลงมาก ดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 3 เดือนถึง 1 ปี อัตราร้อยละ 1.75 - 3 ต่อปี ดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้ารายย่อยชั้นดี (MRR) อัตราร้อยละ 7.25 - 7.75 ต่อปี ดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลที่ออกใน ปี 2545 อายุ 15 ปี มีอัตราร้อยละ 5.5 ต่อปี แต่ ส.ป.ก. ยังคงคิดอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อกับเกษตรกรในอัตราร้อยละ 6 ต่อปี ตามที่ได้ถือปฏิบัติมาตั้งแต่ปี 2526 ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เกษตรกร

2. รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนที่สำคัญด้านนโยบายการสร้างรายได้ด้านการเกษตรฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร โดยการปรับโครงสร้างสินเชื่อและเงินทุนภาคการเกษตรให้สอดคล้องกับวงจรการผลิต เร่งรัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร พักชำระหนี้และยกเว้นดอกเบี้ยเป็นเวลา 3 ปี แก่เกษตรกรรายย่อยและสถาบันเกษตรกร

3. ส.ป.ก. มีนโยบายในการลดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรตามแนวนโยบายของรัฐบาล โดยลดดอกเบี้ยการให้กู้ยืมแก่เกษตรกรทุกประเภท จากเดิมอัตราร้อยละ 5 ต่อปี เป็นร้อยละ 4 ต่อปี ดอกเบี้ยการให้สถาบันเกษตรกรกู้ยืมจากเดิมอัตราร้อยละ 3 ต่อปี เป็นร้อยละ 2 ต่อปี ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการประชุมครั้งที่ 2/2545 เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2545 แล้ว

ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการปรับตัวตามสภาวะเศรษฐกิจและให้เกิดความเป็นธรรมแก่เกษตรกร ในกรณีที่สถาบันการเงินต่างๆ ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ จึงควรช่วยเหลือเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามนโยบายของรัฐบาล โดยการปรับลดอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อหรือเวนคืนให้แก่เกษตรกร ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล ที่ออกในปี 2545 อายุ 15 ปี เท่ากับระยะเวลาการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อสูงสุด มีอัตราร้อยละ 5.5 ต่อปี ดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อที่ดินควรมีอัตราที่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรเช่นเดียวกับที่ได้กำหนดในครั้งแรก ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมแก่เกษตรกรปรับลดลงเหลือร้อยละ 4 ต่อปี ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อลดลงจากเดิมเหลือร้อยละ 4 ต่อปี การปรับอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อดังกล่าวจะมีผลดังนี้

- ผลดี
1. เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรโดยการลดต้นทุนการผลิต
 2. จูงใจให้เกษตรกรเช่าซื้อที่ดินมากขึ้น เป็นผลให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีรายได้จากค่าเช่าซื้อเพิ่มขึ้น

ผลเสีย รายได้ดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อลดลง

ประเด็นที่เสนอขอ

ขออนุมัติปรับลดอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อหรือเวนคืนจากเดิมอัตราร้อยละ 6 ต่อปี ของราคาจัดซื้อหรือเวนคืนเป็นอัตราร้อยละ 4 ต่อปีของราคาเช่าซื้อที่ดิน ทั้งนี้ โดยใช้กับผู้เช่าซื้อทุกราย และให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2545

มติคณะกรรมการ อนุมัติ